

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Egész évre. . . . . 6 korona.
Egyes szám ára 6 fillér.

MEGJELENIK HETENKÉNT EGYSZER:
pénteken és minden törvény-
hatósági bizottsági közgyűlést
követő napon.

A VÁROS

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Városi könyvnyomda-vállalat
Irodájában.

Ide küldendők a kéziratok és
előfizetési díjak.

KÖZIGAZGATÁSI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Főszerkesztő: **VECSEY IMRE.** * Felelős szerkesztő: **KONCZ ÁKOS.**

Kiadótulajdonos: **A VÁROSI KÖNYVNYOMDA-VÁLLALAT.**

Debreczen sz. kir. város polgármesterének jelentése az 1903-ik évről.

Tekintetes Törvényhatósági Bizottság!

Amidőn a szokásnak, gyakorlatnak megfelelően s teljes készséggel polgármesteri évi jelentésemet az 1903. évről, hivataloskodásom első évéről az alábbiakban tisztelettel előterjesztem, legyen szabad ez alkalomból is mély hálámat kifejezni azon kitüntetésért és bizalomért, melylyel engemet e nemes és nagy város polgármesterévé megválasztani méltóztatott. Folyton érzem és érezni fogom, hogy e kitüntetés és bizalom rám azt a súlyos kötelezettséget róvja, hogy eme városnak, a város egész közönségének érdekeit fáradtságot nem ismerve kitartóan, hiven, lankadatlan szorgalommal szolgáljam, s erőm, tehetségem szerint a lehetőség határai között előmozdítam.

Ez a célom akkor is, midőn nem vádaskodásból, hanem azért, hogy a jövőben ez a fonákság is orvosolva legyen, — azon kezdem jelentésemet, hogy én hivatalomat 1903 január 1-én ugyszólván csak elfoglaltam, de azt nekem nem adta át senki. 1552-ben szabály alkottatott arról, hogy a hivatalból lelépett bíró — a mai polgármester — az új bírónak a város batárait, határjeleit is megmutatta, s ha ma azt tenni felesleges is, másfelől az sem lehet, hogy e hivatal átadva ne legyen. Annyiban a jövőben mindenesetre történnie kell, hogy a város hivatalos pecsétjének átadása mellett alakszerűleg átadassék a hivatal és átadva legyenek, átadottaknak nyilvánítva a hivatalos helyiségek, jogok, a városi vállalatok és így egy átadási okmány, egy jegyzőkönyv készüljön, mely nagyjában feltüntesse azt, hogy mily állapotban jut át a város az új vezetés alá. Ezt nem nehéz megtenni akkor sem, ha az új polgármester talán az előd elhalálása folytán jut hivatalba, s akkor sem, ha az előd akarata ellen, kedvetlenül távozik a polgármesteri székből. A tekintetben tehát a bizottsági közgyűlés figyelmét az újabb választás idejére felhívom.

Ezeknek előrebocsátása után városunk közigazgatási állapotának különböző ágairól és az 1903-ik évben a közigazgatás keretébe felmerült nevezetesebb eseményekről a következőkben van szerencsém jelentésemet előterjeszteni:

Ügyforgalom.

Az ügyosztály neve	Hátralék 1902 év végén.	Beérkezett 1903 évben	Összesen	Elintéztett 1903 évben.	Hátralék maradt 1903 végén.
Tanács	49	18,463	18,463	18,455	8
Elnökség	2	4617	4617	4617	—
Közigazgatási bizott.	25	700	725	721	4
Árvaszék	1	8602	8603	8603	—
Rendőrfőkapitányság	12	13,375	13,387	13,361	26
Községi bíróság	—	4728	4728	4728	—
Bűnügyi osztály	—	7355	7355	7340	15
Katonaugyosztály	—	7480	7470	7415	65
Adóügyosztály	—	16,594	16,594	16,220	374

Törvényhatóságunk bizottsági rendes közgyűlést 8 ízben tartott és pedig: január 29, 30; márczius 30, 31; ápril 23; június 16, 17; július 17; szeptember 29, 30; november 26. és deczember 17-ik napján; rendkívüli közgyűlést tartottunk 4, 16. és 22-én, végül november 13-ikán. Ezen tizenkét rendes és rendkívüli közgyűlésnek 368 tárgya volt és ezek közül a május hó 22-én tartott diszközgyűlés a II. Rákóczi Ferencz emlékének volt szentelve.

Tanácsülést 158 ízben tartottunk, míg az árvaszék 160, a közigazgatási bizottság 12 ülést tartott. Számonkérő szék, szabályainknak megfelelőleg, két ízben tartatott, melyeken az összes közigazgatási ügyek forgalma és elintézése átvizsgáltatott.

Rendészet.

Az 1903. év folyamán a rendőrség által letartóztatott 3036 egyén, kik közül lopás, sikkasztás, testi sértésért stb. 38 egyén adadott át a kir. ügyészségnek, a többi pedig rendőrileg büntettetett meg.

A városból eltolonczoltatott 556 egyén. Kényszer utlevéllel kiutasított 514 egyén. Átutazó toloncz volt 222 egyén.

Öngyilkosság történt a város bel- és külterületén 24, baleset volt 63.

Tűz eset történt a városban 14, a külsőségen pedig 23. Az okozott kár értéke megközelítőleg 39,971 korona.

Vendéglős, szállodás, kávé, kévémérő az 1903-ik évben összeiratott 214. Rendőri felügyeleti díj kirovatott 5560 kor. A rendőrbjelentési hivatal által az 1903. év folyamán 835 drb szolgálati cselédkönyv, 307 drb ideiglenes cseléd igazolvány és 324 drb igazolási jegy adatott ki. Ezen kívül beérkezett 144,278 drb bejelentési lap, amely mind elintéztet nyert.

Marha-, ló- és sertés-lelél kiadatott a vásár felügyelőség által 46,780 drb a Mátai biztos által pedig 1784 drb. Az 1903. év folyamán bérkocsi, szekeres, talyigás és kufársággal 844 egyén foglalkozott, kiktől összesen 6121 korona 40 fillér folyt be és lett a házipénztárba befizetve.

A múlt év folyamán a közbiztonság megfelelő volt, noha állandóan tapasztalhattuk, hogy a rendőrség csekély létszáma nem elégti ki városunk igényeit.

Iparügy.

A rendőrfőkapitányság, mint elsőfoku iparhatóság által az 1903. évben különböző iparágak folytatására iparigazolvány, illetve iparendély kiadatott összesen 446 drb., vagyis 18 drbbal több, mint az előző évben.

Az 1884. évi XVII. t.-cz. 4—10. §§-ai szerint ipardj czimen 10 koronájával 406 egyéntől 4060 korona és 40 egyéntől 20 koronájával 800 »

vagyis együtt: 4860 korona fizettetett be a házi pénztárba ipariskolai alapra.

Ipariskolai tandijakból az 1903. év folyamán 1044 korona, — ipariskolai mulasztási pénzbüntetésekből pedig 339 korona szedetett és fizettetett be szintén a házipénztárba ipariskolai alapra.

Városunkban mintegy 21,000 korona törzsvagyonnal bíró 18 ipartársulat állott fenn, ezektől az ipariskolai alap javára 211 korona folyt be adomány czimen a már többször említett pénztárba. — Itt megemlítem, hogy városunk területén, még 92 olyan egyesület áll fenn, melyek felsőbb helyen megerősített alapszabállyal bírnak.

Az év folyamán 528 drb munkakönyv és 5 drb ideiglenes igazolvány adatott ki.

A város területén levő 5 elismert jellegű betegsegélyző pénztár ellen panasz fel nem merült, a negyedévenként meg-ejtett vizsgálatok a pénztárak helyes kezelését bizonyították.

Honvédelmi ügy.

Az 1903. évben törvényen kívüli állapotok miatt sorozás nem tartatott.

A cs. és kir. közöshadsereg főellenőrzési szemléje az 1903. évi október hó 12., 13., 14., 17., 19-én és az utószemle 1903. évi okt. hó 30. és 31-én a következő eredménnyel tartatott meg, u. m.:

A főellenőrzési szemlén megjelent helybeli illetőségű	315
A » » » idegen »	609
Az utóellenőrzési szemlén megjelent helyb. illetőségű	19
Az » » » idegen »	27
összesen:	970

ember.

A magyar kir. honvédségnél főszemle október 24., 26., 27., 28-án, az utószemle november 13. és 14-én tartattak meg s megjelentek:

A főszemlén helybeli illetőségű	370
A » » idegen »	367
Az utószemlén helybeli illetőségű	39
Az » » » idegen »	30
összesen:	806 ember.

A népfelkelő időszakos jelentkezés 1903. évi október hó 7., 8., 9. és 10-én a következő eredménnyel tartatott meg:

helybeli illetőségű	...	746 ember
idegen »	...	793 »
összesen:		1539 ember.

A lakosságnál, illetve a város által e célra a helybeli szállodákban bérelt helyiségekben beszállásolva volt:

mint átkelő tábornok	13
» » törzstiszt	35
» » főtiszt	163
» » legénység	3373
» » ló	1024
előfogtat adatott	110

A helyőrség létszáma volt:

1903. évi január	havában	2397 ember,	993 ló
» » február	»	2265 »	828 »
» » márczius	»	2520 »	781 »
» » április	»	2240 »	857 »
» » május	»	2271 »	839 »
» » június	»	2313 »	922 »
» » július	»	2087 »	499 »
» » augusztus	»	1740 »	467 »
» » szeptember	»	7170 »	924 »
» » október	»	2842 »	950 »
» » november	»	3135 »	971 »
» » deczember	»	1736 »	986 »
összesen:		27,815 »	10,067 »

Közegészségügy.

A közegészségügy állapota kedvezőbb volt, mint az ezt megelőző évben, mert kevesebb megbetegedés és kevesebb haláleset fordult elő.

Az év elején a vörheny, tavasszal pedig az influenza és kanyaró járványosan uralkodtak. — A vörheny és influenza más évekhez viszonyítva sokkal enyhébb jelleggel bírt, a kanyaró ugyan nagy kiterjedést vett, de enyhe lefolyású volt.

A hevenyfertőző betegségek közül roncsoló toroklobban és torokgyikban 113 megbetegedési és 27 haláleset, vörhenyben 233 megbetegedési és 30 haláleset, kanyaróban 589 megbetegedési és 14 haláleset, hökhurutban 23 megbetegedési és 3 haláleset, hasihagymázban 155 megbetegedési és 24 haláleset, vérhasban 9, járványos fültőmirigylobban 5, trachomában 21 megbetegedés jelentetett be.

Tájkórok közül a váltóláz a nyári hónapokban csak igen kevés számmal fordult elő.

A népesedési mozgalmakát az alább következő adatok tüntetik fel:

Született a város bel- és külterületén élve:

Ev. ref.	975 fi	864 nő	= 1839
Róm. és gör. kath.	275 fi	254 nő	= 529
Ág. evang. ...	17 fi	—7 nő	= 24
Gör. keleti ...	2 fi	— nő	= 2
Izraelita ..	98 fi	97 nő	= 195

összesen: 1367 fi 1222 nő = 2589, azaz

1000 lakos után (a város népességét 74,000 lélekre számítva) 2·8‰.

Ezek közül törvénytelen volt 325 azaz az élve születeknek 12‰.

Halva született 123.

Meghalt a város bel- és külterületén:

Ev. ref. ...	682 fi	676 nő	= 1358
Róm. és gör. kath.	198 fi	157 nő	= 355
Ág. evang. ...	13 fi	9 nő	= 22
Görög kel. ...	— fi	1 nő	= 1
Izraelita ...	73 fi	43 nő	= 116

összesen: 966 fi 886 nő = 1852, esett

1000 lakosra 25‰.

A születési esetekből a haláleseteket levonván, kitűnik, hogy az 1903-ik évben 737 főnyi szaporulat volt, azaz 1000 lakos után 9‰.

Védhímlőoltással hivatalosan foglalkozott a négy kerületi orvos és az ohati pusztai gazdasági telepek orvosa, kik által összesen 3296 egyén oltatott be és pedig első oltásra esett 2198, újra oltásra 1098 egyén.

Házasságra lépett:

Ev. ref. ...	305
Róm. és gör. kath.	52
Ágost. evang. ...	1
Izraelita ...	43
Vegyes vallásu ...	172

összesen: 573 pár.

Ez utóbbiak közül a születendő gyermekük vallására megegyeztek és pedig:

Evang. ref. valás szerinti nevelésre	53 pár.
Róm. kath. » » »	28 pár.
Gör. kath. » » »	10 pár.

Városunkban a betegsegélyezés emberbaráti jótékony-ságát a múlt évben 10 egyesület gyakorolta.

A gyógyszerterek száma 9 volt, ezek közül 6 real- és 3 személyjogu.

Az egészségügyi személyzet állott 50 orvostudorból, 22 okleveles gyógyszerészből és 106 bábából. A gyógyszerészek közül 7 gyógyszerértulajdonos, 2 bérlő és 13 okleveles segéd.

A közegészségügy javításán csakis az általános csatornázás segítene; az erre irányuló előmunkálatok már folyamatban is vannak.

Az elmúlt év folyamán az országos tanítói árvaház mellett két pavillon épült betegek számára.

Kórházunk beléletében az 1903. évben nagyobb rendkívüli események nem fordultak elő, a kórház beteg-

forgalma az előző évhez képest nagy emelkedést mutat, amennyiben a múlt évben 334 beteggel több lett felvéve, mint az előző 1902. évben. Az összes ápoltak létszáma 3748 volt, 99,039 ápolási nappal.

Kórházunk létszámának emelkedése elodázhatatlanná teszi a kórház kibővítését, mert ez idő szerint annyira túl vannak zsúfolva az egyes osztályok betegeivel, hogy azokban többet elhelyezni nem lehet, s ezért sokszor olyan betegeket is el kell utasítani, akik feltétlenül kórházi ápolást igényelnének. Részletezve a beteg forgalmat a következő eredmény áll előttünk:

Az osztály neve	Maradt a múlt 1902. évről		Felvételtett 1903-ban		1903.			Elbocsáttattak							Meghaltak		Kórházban maradt		Ápolási napok száma
	fi	nő	fi	nő	ápoltak összege		Összesen	gyógyult		javult		gyógyulatlan		Összesen	fi	nő	fi	nő	
					fi	nő		fi	nő	fi	nő	fi	nő						
Szemészet	12	9	91	97	103	106	209	60	64	37	34	2	2	199	—	—	4	6	6909
Buja és bőr-osztály	33	17	486	480	519	447	966	357	344	99	49	21	6	876	—	1	42	47	26,361
Elmekór	9	5	62	41	71	46	117	20	10	8	7	26	16	87	8	7	9	6	4765
Sebészet	32	18	601	340	633	358	991	431	243	110	78	37	16	905	19	7	38	12	22,296
Belgyógyászat	63	47	704	651	767	698	1465	314	290	218	184	68	82	1156	102	99	63	45	38,708
Összesen	149	96	1944	1559	2093	1655	3748	1182	951	472	352	154	122	3233	129	114	156	116	99,039

A betegforgalom legnagyobb volt január, február május és július hónapokban.

Az ápolott betegek közül helybeli volt 800, vidéki volt 2703. A legnagyobb betegforgalom a belgyógyászat volt; a szemészet és elmekóros osztályok oly kicsinyek, hogy ott majdnem egész éven át csak a helybeliek ápolatnak, a vidékiek pedig helyszüke miatt elutasítatnak.

A belgyógyászatban gyakoribb betegségek voltak: tüdővész, légzőszervek betegségei, az emésztőszervek és idegrendszer betegségei.

Heveny fertőző betegségek közül a hasihagymáz 61 esetben fordult elő, 9 esetben halállal végződött, vörheny, váltóláz, kanyaró, orbáncz, roncsoló toroklob, buggó torokgyulladás. A betegek részben beoltattak, részben intubáltak.

Acut mérgezés 39 esetben fordult elő, 13 esetben halállal végződött.

A bujakóros osztályon 876 beteget ápoltak.

A sebészeti osztályon görvélykóros mirigyek, álképletek, égett sebek és sérülések fordultak elő.

A szemészetben kötszárhártya lob, látó ideg szivárványhártya, reczehártya, 47 trachoma és 10 takár eset volt.

Műtétek végeztek: sebészetben . . . 650
 bujakóron . . . 55
 szemészetben . . . 30

összesen: 735 esetben.

A belgyógyászatban is fordultak elő kisebb műtétek, u. m. tályognyitás, hascsapolás, mehkaparás, bárzsingtágítás gyomor- és hólyagmosás.

Kórházi kizottsági tagok időnként az év folyamán meglátogatták a kórházat, megvizsgálták a raktárt, az élelmezést. Lelkiismeretes kezelést találtak mindenütt.

A kórház területének nagyobbítása céljából -- a város által a régi lovarda területe átengedetett, s így az esetleges építkezések annak idején eszközölhetők lesznek.

Kivonat a kórház 1903. évi zárszámadásából:

Fedezet:

Bevételi rovat megnevezése	Pénzösszeg	
	korona	fillér
Ápolási költség múlt évekről befolyt	46,602	46
Ápolási költség folyó évről befolyt	104,804	14
Vegyes bevételekből	291	92
Szállítási költségekből	73	14
Takarékpénztárból felvétel	70,000	—
Tartalékalapból	3000	—
Múlt évi pénztári maradvány	5789	71
Összesen	230,561	37
Levonva a kiadást:	227,136	28
Pénztári maradvány:	3425	09

Szükséglet:

Kiadási rovat megnevezése	Pénzösszeg	
	korona	fillér
Városi kölcsönre törlesztett	4000	—
Tiszti fizetésekre kiadott	17,380	26
Bérekre	10,927	20
Cseléd ruházatra	132	—
Irodaszerek és nyomtatványok	1917	73
Élelmezés és kenyér	70,253	96
Gyógyszerekre	16,969	22
Kötszerekre	4638	90
Műszerekre	1702	97
Jégre	238	78

Kiadási rovat megnevezése	Pénzösszeg	
	korona	állér
Petróleum és gyertyára	203	15
Tűzfára	2141	20
Kőszénre	10,001	88
Légszeszre	5734	57
Agy- és ruhaneműekre	10,071	40
Butordarabok beszerzése és javítására	943	10
Mosatásra	937	66
Épület fentartásra	5374	92
Épület biztosításra	59	08
Park fentartásra	608	84
Gépezet, vízvezeték és csatornajavítására	3230	50
Posta portó	159	63
Temetési költségekre	2476	—
Homok és szemét	300	—
Szalmára	284	—
Aprólékosokra	3029	34
Távbeszélőre	140	—
Szállítási költségekre	101	72
Tartalékalap gyarapítására betéttett	178	27
Tartalék pénztárba ideiglenesen be-		
téttett	50,000	—
A kőkesítésre engedélyezett összeg a		
vállalkozónak kifizettetett	3000	—
Összesen:	227,136	28

Kelt Debreczen, 1904.

Dr. Horváth,
h. igazgató.

Wisky Sándor,
gondnok.

Kézipitkezés és közutak.

A magyar királyi államvasutak igazgatósága a 45 éves régi fa- és deszkaraktárak helyén 1902. évben megkezdett állandó jellegű teheráru raktár építését ez évben is folytatta.

Ugyancsak a m. kir. államvasutak igazgatósága a gépjavitó műhelytelepi munkások részére, tíz különálló munkás laképletet építtetett. A város által lelelenczház céljaira átengedett pesti-utcai telepen az állam 1 emeletes fő- és 2 földszintes melléképletet építtetett.

A lelelenczházépítéssel egyidejűleg a város a pesti-utczát 410 folyóméter 45/30 cm. belvilágu 16 beömlő és 9 lemászó aknával felszerelt beton földalatti csatornával látta el.

A város a homokkerti kisedővő telkén 4 különálló épületben 1 fiu- és 1 leányiskolai tantermet s 1 fiu- és 1 leánytanítói lakot építtetett.

Ugyancsak a város az ondódi házutáni földeken lakó tanköteles gyermekek részére a Kádár-dűlőbeli csőszház mellett — az ottani közbirtokosság által — iskolaépítési célra átengedett földön tantermet és tanítói lakot építtetett.

A Kossuth-utcai elemi leányiskolánál szintén egy új tanterem épült, egy másik pedig kibővítve és feljebb emelve lett. A pacsirta-utcai iskolai tanítói lakás 2 tanteremmé alakítottatott át és egy új tanítói lak lett felépítve.

A Mátápusztán a csendőrlaktanya udvarán egy jó vizű kut lett sok nehézséggel furva és felszerelve.

Ugyancsak a Mátápusztán a biztos lak előtt az 1902. évben furott ártézi kut ez évben beton medenczével s egyéb felszereléssel látatott el.

A város tulajdonát képező folyó kaszálóban, a szegényházban 1—1 istálló s a guti telken kettős istálló lett építve.

Az árokréti lakó- és istálló-épület új fedéllel ellátva teljesen kijavítottatott.

A volt guthi iparvasut nagycserei ágából kiágazólag, a Fancsika erdőre 4.560 km. hosszú keskenyvágányu erdő-

gazdasági vasut lett építve s a vonal a szatmári vasut át-hidalására készült 34 folyóméter hosszú, 5 nyílású Hennebique rendszerű vasvázás beton vasuti hidnak, 1903 szeptember hó 21-én megtartott próbaterhelésével együtt meg-ejtett műtanrendőri bejárása után, a forgalomnak átadatott.

A sertésrakodó, vágánnyal együtt kiépült vágóhídi rendes vágányu vasutvonalnak a folyó évben távjelzővel lett felszerelése után október hó 1-én a debreczeni helyi-vasut részvénytársaság céljaira mint átszálló vonal átengedett, s a részvénytársaság az üzemet lóvasuti személy-forgalomra berendezte.

A város területén levő összes városi iskolai és lak-tanyai épületek évi tatarozása, az összes utcza, iskolai szivattyus kutak jókarban tartása és az összes földalatti csatornák javítása eszközölve lett.

A közbécsőhídi sűrítő medence és zsilip kibővített, a nyári sertés aklok kibetonoztattak és csatornával el-látatottak.

Földalatti csatorna javítottatott a városban 53 helyen, az utcza burkolatozás és vásártér rendezés alkalmával áthelyezett 17 fiók csatorna és beömlő akna. Beton fiók csatorna és beömlő akna készült 25 helyen.

Fedett csatorna tisztítva lett: Péterfia-, Darabos-, Fü-véskert-, Mester-, Deák Ferencz- és Teleki-utczákon.

A külső vásártérnek Széchenyi- és Arany János-utcza közt eső részén a két főburkolat közt levő vásári áruló helyek agyagos salakozással és hengerezéssel rendezve, a tér körül fásítva és védő czölöpökkel felkerítve a kocsiközlekedéstől elzárattott.

Magánosok építkezései a következők voltak:

a) Új építkezésnél.

Egyemeletes lakóház építtetett 1. Földszintes munkás-lakás 18. Műhely épült 11. Műterem 1. Kerítkezés 67 esetben.

b) Átalakítottatott 1 földszintes lakás emeletesre, fedél átalakítottatott 7 helyen.

Toldalék építkezés történt 23 földszintes lakásnál, 9 különálló istállónál, 27 konyha- és kamaránál.

Magánosok építkezése részletezve a következő:

a) Épült újonnan 8 bolt, 1 műterem, 11 műhely, 129 utcza szoba, 289 udvari szoba, 46 előszoba, 15 folyosó, 273 konyha, 10 cselédszoba, 175 kamra, 8 fürdőszoba, 6 raktár, 2 magtár, 126 pincze, 22 istálló, 58 külön kémény, 43 fásszin, 3 kocsiszin, 2 gépszin, 5 kuglizó, 1 mészbódé, 1 pékbódé, 7 veranda, 1 erkély, 2 füstölő kamra, 4 jégverem, 1 kerti pavillon, 5 fedett kapubejáró.

b) Átalakítottatott 1 bolt, 10 kirakat, 13 boltajtó, 13 utcza szoba, 35 udvari szoba, 11 előszoba, 34 konyha, 2 folyosó, 2 mosókonyha, 33 kamra, 1 füstölő kamra, 1 műhely, 2 gépszin, 1 malom épület, 9 pincze, 10 kémény, 2 ürszék, 6 kocsiszin, 1 jégverem.

Koczka kőburkolat készült új helyen ösz-

szesen ... .. 1844.00 m² területen.

Koczka kőburkolat javítottatott:

részben új kővel ... .. 2426.85 m²

Termés kőburkolat készült új helyen

új és ócska kőből ... .. 12,141.30 m²

Terméskő burkolat javítottatott ... .. 4212.30 m²

Tégla járda készült új vastéglából ... .. 5363.05 m²

Tégla járda javítottatott ócska téglából ... .. 3659.24 m²

Ugyanaz új klinker téglából ... .. 1259.26 m²

Ugyanaz ócska klinker téglából ... .. 1269.28 m²

Éltégla burkolás készült ... .. 1976.50 m²

Aszfalt bérkocsi állás javított Piacz- és Kossuth-utcán. Kavicsos ut kavicsoltatott s legőzhengereltetett péterfia-utcán és Simonyi-ut elején. Kavicsozás készült közönséges hengerezéssel Miklós- és Czegléd-utcán. A külterületi utak közül kavicsolva lett: az Ujvárosi-ut főága, a Vén- és Csige-kert közt fekvő ut, a hadházi, vámospércsi és ujvárosi utak.

A külsőségen új kőut készült 1043·90 folyó méter hosszban $4718^{25/100}$ m. felületen.

Élére rakott téglaburkolat készült a Sámsoni uti sorompó alatt 18 fm. hosszban, 114 □-méter területen.

Ezenkívül a vámospércsi ut 7—8 kilométer közt a fancsikai erdőgazdasági vasut építése miatt áthelyeztetett 116 folyóméter kavicsos ut.

A város belterületén levő utak tovább építése és fenntartásához felhasználtatott:

10,017 1/2 drb kockakő,
1588 » ötszögű szegélykő,
18,602 1/2 » fejkő,
1519 ^{30/100} köbméter terméskő,
669 » kavics,
73 » kötő kavics.

Utczai járdák fenntartásához felhasználtatott:

79,500 drb egyenes vastégla,
5000 » görbe » és
8,700 » klinkes téglá.

A külterületi törvényhatósági utakon felhasználtatott:

559 köbméter kavics,
70 » kötő kavics és
753 ^{75/100} » terméskő.

Uj beton átereszt készült a külső utakon: a 76. számú bellegelői uton, tiszafüredi ut 13—15 klm. közt 30 drb 60 cm. belvilággal. Böszörményi ut 8—9 klm. közt 2 drb 45/30 belvilágu ovális. Szoboszlai és diószegi uton 1—1 drb.

Ezenkívül a fancsikai vasut régi vonala alatt volt rozszant fahidak helyén 1 drb vasbeton átereszt készült.

Régi téglá átereszt javított 3 drb, fa átereszt 18 drb.

A nyiregyház—csapi (hadházi) hadászati ut 1·700—11·267 kilom. közt, egymástól 100—100 méter távolban hektométer karók helyeztetek el. Az állami transversális uthoz 995 drb kerékvető lett kiadva.

Agyagoltatott a diószegi és sámsoni homokos ut előbbi 800, utóbbi 850 folyóméter hosszúságban.

Földmunkálatok lettek teljesítve az ujvárosi, böszörményi, tiszafüredi, acsádi és létai utakon.

Az alföldi 2-ik transversális közut debreczen—szoboszlai vonalán a múlt évben megkezdett kőútépítés a szoboszlai határszéligen teljesen bevégeztetett.

A selyemtenyésztés előmozdítása végett a sámsoni, hadházi, ujvárosi, szoboszlai, diószegi utak mentén, valamint a fehértemplomi ut sorompón belüli részén és az Attila-téren összesen 2531 drb eperfa lett kiültetve s a nyár folyamán kellőképen gondozva, úgy, hogy csaknem kivétel nélkül megfogamztak.

Törvényhatósági utadó az 1903. évre 75·325 kor. állapított meg.

Felemlitem, hogy az összes törvényhatósági közutak hosszúsága 727·603 km. s ebből ki van építve 32·232 km.

Légszszvilágítási vállalat.

A vállalat 1903. évi működése minden tekintetben igen élénk és eredményes volt, úgy, hogy hasonló nagyságú légszszgyárak közül igen kevés mutathat fel hasonló eredményeket a fejlődés terén.

Az 1903. év folyamán a fejlődés fokozatosan nagyobb arányokat öltött és a gyártás műszaki oldala is nagy haladást mutatott, amit különösen a destillációnak kitűnő működése bizonyít. Ezek eredményezték azt, hogy a gáz előállítás ára 11 fillérre csökkent, és így az eddigi 13 filléres önköltségi árral szemben a házipénztárnak 6000 koronával kevesebb kiadása lett. A légszsz állandóan jó minőségű volt.

Az 1903. évben a csőhálózat és utczai világítás nagy mértékben fejlesztetett, új fő óra és nyomás szabályozó felállítás után új fővezeték lett kiépítve a gyárból. Utcza vezeték 6118 m. lett lerakva, s 63 új utcza lámpa felállítva, s ez által 16 olyan utcza lett gázzal ellátva, ahol eddig semmiféle világítás nem volt. Épült továbbá egy munkás lakóház.

Az 1903. év folyamán összesen 52,738 korona lett ingatlanba fektetve, s több mint 10,000 koronával gyarapodott a raktári készlet.

A rohamosan emelkedő gázfogyasztás kielégíthetése végett IV. számú gázfejlesztő kemence is építettet.

Állandóan és sűrűn vizsgáltatott a légszsz minősége, a gyár állapota és a könyvek vezetése.

A városi három év eredményeinek összehasonlítása.

		Utcza világítás	Városi épületek	Motor	Fűtés	Kulturális közintézetek	Színház	Vasut	Dohánygyár	Magánosok világítása	Légszszgyár fogyasztása	Veszteség	Összesen
1901	m ³	194220	57647	14462	6293	58037	36864	26391	37788	388212	20321	54000	894,255
	%	22·50	6·45	1·62	0·71	6·50	4·13	2·96	4·23	42·70	2·23	6—	100—
1902	m ³	192269	67502	16658	23479	63333	40202	48444	40598	428358	25100	57818	1.003,790
	%	19·23	6·75	1·66	2·32	6·30	4—	4·82	4·04	42·71	2·49	5·68	100—
1903	m ³	203658	63415	22679	34586	80644	37778	74203	44391	534204	34000	73772	1.203,330
	%	16·92	5·27	1·89	2·84	6·70	3·14	6·17	3·69	44·40	2·82	6·13	100—

Megjegyzendő, hogy a városi fogyasztásban motor és fűtési gáz is van, mely külön kitüntetve nincs, de 1903-ban 19,711, illetőleg 109 m³-re rugott. Ezenkívül motor és fűtési gázt használt külön óra mellőzésével a vasut, a dohánygyár és sok magános kisebb főzőkőn és melegítőkőn; ezen fogyasztás 4—5000 m³-re becsülhető.

A légszeszfogyasztás eloszlása 1903-ban.

	Utca világítás	Városi épületek	Motor	Fűtés	Kulturális közintézetek	Színház	Vasut	Dohány- gyár	Magánosok világítása	Légszesz- gyár fogyasztása	Veszteség	Összesen
Január	22405	9077	1861	5876	10151	5197	10337	5895	65424	4500	8378	149,100
Február	18460	6736	1861	4804	8508	5085	8200	4344	53217	3500	6785	121,500
Márczius	17104	5051	1576	2662	6754	5280	6299	3433	41987	3000	6004	99,150
Április	13490	4121	1865	2441	5122	4498	5626	3221	35869	2500	4527	83,280
Május	11126	3604	1358	1309	4781	2316	3520	2807	28201	2000	5088	66,110
Junius	8577	3117	1487	1177	2543	—	3038	2089	24198	1500	4614	53,340
Julius	10464	3320	1834	1045	2120	—	3031	2113	21202	1500	5831	52,460
Augusztus	13654	3803	1505	74	2583	—	3636	2235	25337	2000	4653	60,110
Szeptember	16531	4510	1775	1182	4457	—	5423	2655	33945	2500	6052	79,030
Október	21117	4959	1866	2103	9658	4644	7105	4164	51229	3000	5505	115,450
November	23775	6914	2478	4594	11278	4847	8610	5395	71045	4000	7464	149,900
Deczember	26875	8204	3213	6669	11689	5911	9378	6040	82550	4500	8871	173,900
Köbméterben	203,658	63,415	22,679	34,586	80,644	37,778	74,203	44,391	534,204	34,000	73,772	1.203.330
Százalékban	16.92	5.27	1.89	2.84	6.70	3.14	6.17	3.69	44.40	2.82	6.13	100.—

(Folyt. köv.)

A tüdőbetegek érdekében.

A statisztika szomorúan igazolja, hogy hazánknak színmagyar népét nagy mértékben pusztítja a tüdővész. Az Alföldön van a legtöbb tüdőbeteg, itt telnek meg a temetők leginkább ezen pusztító betegség áldozataival.

A József főherceg szanatóriumi egyesület nemsokára szanatóriumot nyit meg az Alföldön, hogy menhelyet és gyógyulást nyújtson a tudomány hatalmával, az emberszeretet segítségével annak, akik még megmenthetők az életnek. Az alföldi szanatórium eszméje ma már közel áll a megvalósuláshoz és rövid idő múlva az Alföldön megnyitandó szanatórium a magyar társadalom nagylelkűségéből mentvére lesz azoknak, kik az emberi részvétből emelendő eme hajlék nélkül éltük virágjában omlának össze.

A magyar népet menti meg, aki ehhez a nemes akcióhoz csak egy fillérrel is hozzájárul.

A József főherceg szanatóriumi egyesület gyönyörű kiállítású, gazdag tartalmu naptárakat adott ki ezen nemes célra és ezeknek elárúsítására Sebestyén Róza urasszonyt kérte fel, ki az ügy iránt való végtelen szeretetből ime járja be városunkat. A nemes szívé urasszony Kolozsvárott, Deesen és más helyeken ezeket gyűjtött már ezen emberbaráti célra, miért is felkérem városunk minden emberbaráti alkotásért lelkesedni tudó közönségét, méltóztassanak ezt a páratlan buzgalmu urasszonyt támogatni és a naptár megvételével a szanatórium-alapot támogatni. Jól esik fel-
említenem, hogy eddig már majdnem 200 példányt vett meg lelkes közönségünk.

Mentsük a megmenthetőt, hisz ugyanis kevesen vagyunk! Már pedig sohasem volt nagyobb szükség a szintiszta magyarságra, mint most, midőn boru ül hazánk egén.

Debreczen 1906. február 8-án.

Koncz Ákos,

a József főherceg szanatóriumi egyesület
központi igazgatóságának tagja.

A multból.

Debreczen sz. kir. város kebelében létező Nemesek
összeírása 1847 febr. 26-ikáról.

(Piacz-utcza) Antalfi György, Antalfi Mihályné, Antalfi János, Beck Pálné, Bárczai Zsuzsanna, Blasoviczi Kócián József, id. Bagosi Gábor, ifj. Bagosi Gábor, Bagosi Péter, Bagosi János, Barcs Dánielné, Bognár György, Bognár Mihály, Bárcse Gedeonné, Boldog István, Boldog János, Boldog Péter, Budai Ferencz, Balásházi János, Beke Istvánné, Csóka Károly, Csontos Sámuel, Dobozy Lajos, Deczki János, Etsődi Csapó Lajos, Fábíán György, Falusi Károly, Györfi Mihály, Gönyei Póts Károly, Gebei András, Gebei István, Geller János, Kálmánchelyi Gábor, Kapros István, Kiss István, Kaszás Mihály, Komáromi Pál, Kenessei Mihály, Kis Lajos, Kenessei Antal, Kovács Imre, Kállai István, Kári Márton, Keresztesi István, Keresztesi Dávidné, Kecskés János, Liszkai Sámuel, László József, László Sándor, Lengyel Pál, Lengyel Imre, Lengyel László, özv. Lőrinczi Gáborné, Lakatos Márton, Mihályházi József, Marjalaki Mihály, Mészáros János, Molnár Sámuel, Molnár András, Mészáros Mihály, H.-mezői Nagy Ferencz, H.-mezői Nagy András, H.-mezői Nagy Sándor, H.-mezői Nagy Gábor, Meszes Dániel, Megyaszi József, Megyaszi Lajos, Megyaszi Sámuel, Nagy József, Cs. Nagy Ferencz, Nánási Gábor, Nánási Károly, Nánási Benjamin, Németi József, Oláh István, Pap László, Patai Mária, Pogány József, Poroszlai Fridrik, Rádl József, Szoboszlai Pap István, Simon György, Simonffy Dániel, Szoboszlai Sztései Sándor, Szoboszlai Sztései József, Szegedi János, Szegedi György, Simon Mihály, Szűts Mihály irnok, Simon Györgyné, Szunyogh Lázárné, Szekeres Sándor, Szekeres András, Andaházi Szilágyi Mihály, Szikszay Miklós ügyvéd, Szanay Szabó Antal, Szikszai József, Szabó István, özv. Szathmári Dánielné, Szathmáry Mihály,

Székely Márton, Tolvay Mihály, Tóth Sámuel, Tamási György, Tamási Károly patikáros, Tamási Ádám, Tolvay János, Tolvay Ferencz, Tökés István, Uszó István, Rédey Ferencz, Rádli Katalin, Jóna János, Juhász Mihály, Zilahy József, Veszprémi László, Vadász János, Vásárhelyi Sámuel, Vágó János, Urinyi Pál, Sinai Tódor, Karap Sándor, Sinai Márton, Sinai Lajos, Szabó Márton.

(Varga-utcán.) Ambrus István, Ari Károly, Ari Mihály, Árvai Antal, Aranyi István, Barta Mihály, öreg Bignio János, ifju Bignio János, Bignio Antal, Biró József, Bujdosó Lajos, Bujdosó Sándorné, Bujdosó Gábor, ifj. Bujdosó Sándor, Beóty György, Boda Sámuel, Buzás Antalné, Berke Péter. Barcsai Károly, Bihari János, Bihari István, Bujdosó Sámuel, Bájler István, Bodó László, Bisotka István, Balási János, Csaló István, Csaló Gáborné, Csáthy Károly, Csáthy Lajos, Eder György, Erszéni Andrásné, Egri Kis József, Fekete János, Fazekas Dániel, Fehér Ignác, Földi János, Félegyházi János, Füz Lajos, Gyulai József, Halász Gábor, Halász Péter, Halász Ferencz, Jóna István, Kovács Mihály, Kajmárk Apostol Sámuelné, Kovács István, Kovács János, Koós Gábor, Kémeri Dániel, Kis József, I. Kovács Lajos, id. Telegdi Kovács László, ifj. Telegdi Kovács László, Kulcsár Miklós, Kemesei Ferencz, Lovász Sándorné, Laki Lászlóné, Lengyel János, Márta József, Markos Györgyné, Detrich Miklós, Márta Mária Gyórfiné, Meszlényi Teréz Ságlerne, Böszörményi János, Miklósi Ferencz, Niházi Sámuel, Ormós József, Eötvös Sámuel, Pap Sándor, Petróczy Rozália, Pósalaki András, Pósa János, Pósalaki Sámuel, Rakovszki Dániel, Reviczky Menyhért, Szombati Dániel, Szöllösi János, Szántai János, Szöllösi Ferencz, Sécsaly Ferencz, Sinai Zsigmond, Szabó Márton, Szilágyi Lajos, Sári Sámuel, Szondi István, Szondi Ferencz, Szondi János, Szondi Mihály, Szondi Dániel, Szondi György, Svartz Sámuel, özv. Szuhányi Jánosné, özv. Sarkadi Sz. Józsefné, Tüdös József, Tíkos István, Sebők József, Vas Benjamin, Vecsei József, Varga Mihály, Varga József, Verner Károly, Nagy István, Erdei Mihály, Erdei István, Csató József.

Hirek.

— **Polgármesteri jelentés 1903. és 1904-ről.** Lapunk mai számában megkezdjük Debreczen sz. kir. város polgármesterének városunk közigazgatási életéből szerkesztett és a közgyűlésnek annak idején bemutatott jelentését 1903. és 1904. évről. Olvasóink a mindent megvilágító jelentésből látni fogják, hogy városunk vezetése a legjobb kezekben van, mert úgy szellemi, mint anyagi ereje folyton növekedik és alkotásaival méltán sorakozik a nagy városok sorába. Mivel pedig ezen két évről szóló jelentés — tekintettel a nagy kiadásra — nem fog külön füzetben megjelenni, lapunkat mindaddig, míg a két éves jelentést közöljük, törvényhatósági bizottsági közgyűlésünk minden tagjának megküldjük.

— **Az öreg dijnok halála.** Kevesen vannak városunkban, akik nem ismerték az öreg Báthor Debreczeni Lajost, a város öreg kegydíjas volt dijnokát. Egyike volt azoknak, kik egy szép jövő reményével indulnak az életnek, aztán hamarosan letörnek a sors nehéz keze alatt. Az öreg ur elvégezte iskoláit, teológiát hallgatott és papi pályára készült. Nem volt-e kedve a pályához, vagy nem tudott boldogulni, nem tudjuk, annyi azonban bizonyos, hogy ott hagyta a szent falakat és e naptól kezdve kezdődik életének tragédiája. Hosszu éveken volt napidijasa a vá-

rosnak, néhány év előtt elbocsáttatott és kegydíjából éldélt, sanyaru napokat látva. Soha sem volt sem iszákos, sem könnyelmű, csak szerencsétlen, melyhez az utóbbi időben egy kis elme gyöngeség is járult. A város a szegényházba akarta elhelyezni, de erre nem volt rábirható. Sokat olvasott és sokat tudó ember volt, ki jobb sorsot érdemelt volna. A tisztikar koszorut tett koporsójára a sokat fáradozott és most már megpihentnek és képviseltette magát temetésén. Béke poraira.

— **A muzeum ülése.** A városi muzeum bizottsága f. hó 10-én délután ülést tart *Oláh Károly* tanácsnok elnökletével, melyen igen fontos tárgyak kerülnek megbeszélésre.

— **Tanácsülések.** A városi tanács a héten tartott tanácsülésében több ügyet intézett el. Az ülésekben *Kovács József* polgármester elnökölt.

— **A közigazgatási bizottság ülése.** A közigazgatási bizottság február 5-én tartotta meg havi ülését, melyen az egyes előadók betérjlesztették jelentésüket. A közigazgatási bizottságban igen értékes tárgy volt Márk Endre biz tag felebbezése a közigazgatási bizottság választott tagjaiból történt megalakítása. A közigazgatási bizottság a közigazgatási bírósághoz benyújtandó felebbezést a megalakítás kérdésében elvetette, azon megokolással, hogy Márk Endre bizottsági tag nem illetékes a felebbezés beadására. Az ülésen *Kovács József* polgármester elnökölt.

— **A polgári-kör közgyűlése.** A debreczeni polgári-kör évi rendes közgyűlését 1906. évi február hó 18-án délután 3 órakor tartja meg saját helyiségében (Piac-utca 7., I. emelet). Tárgysorozat: 1. Elnöki évi jelentés. 2. Számvizsgálók jelentése az 1905. évi számadásokról. 3. Ugyanazok javaslata az 1906. évi költségelőirányzatról. 4. Könyvtári bizottság jelentése. 5. Leltár-vizsgáló bizottság jelentése. 6. Lindítványok, melyek 8 nappal a közgyűlést megelőzőleg az elnökhöz beadandók. 7. Tisztujtás. Debreczen, 1906 február hó 5. *Vecsey Imre*, elnök. *Kerékgyártó József*, főjegyző.

— **A belügyminiszter rendelete.** Kristóffy József belügyminiszter a következő rendeletet intézte a törvényhatóságokhoz:

»A vármegye bizottsági közgyűlésében a magyar királyi miniszterelnök ur személye ellen, valamint belügyminiszterre történt kineveztetésében megnyilatkozó fejedelmi elhatározásra nézve tett kijelentések annyira tulmentek az országos ügyekkel való foglalkozhatóság jogán és azon törvényes korlátton, mely az 1886. évi XXI. t.-cikk második szakaszában előre megszabva van, hogy a belügyi kormányzat elé indokoltan tolul az a kérdés, vajjon a vármegyei törvényhatósági bizottság részéről ezen kijelentésekben nyilvánított elhatározás előre megfontolt bűnös cselekmény-e, vagy csak az önmegfeledkezésnek könnyelmű tulcsapongása, amely a törvényhatósági testület komolysága iránti hitet megrendíti ugyan, de a kormányhatósági felügyelet hatásköre szempontjából felülvizsgálati uton leendő intézkedésre nem méltó és bűnvádi uton megtorlandó cselekményt képez.

Ami a főispánoknak a csendőrségi karhatalom kirendelésére jogosult hatóságok közé való felvétele tárgyában hozzájárulással 9732. eln. szám alatt kiadott honvédelmi miniszteri rendeletet illeti, az törvényhatósági közgyűlési vita és határozat tárgyát nem képezheti, mert az 1886. évi XXI. t.-cz. 19-ik szakasza értelmében a törvényhatóság csak a hozzá végrehajtás végett kiadott kormányrendelettel szemben érvényesítheti, ugyanezen szakaszban bizto-

sitott jogait, a szóban forgó rendelet azonban nem a törvényhatóságok ügykörébe nem esik s így annak tárgyalására, afölött határozat hozatalára a törvényhatóság jogosítva nincs. Budapest, 1906 február hó 5-én. Kristóffy s. k.

— **Hirdetés.** Rácz Gábor erdőszolga mezőőri jelvényét elvesztette. Aki megtalálja, szolgáltassa át a debreczeni m. kir. erdőfelügyelőség irodájába. Debreczen 1906. február 9. M. kir. erdőfelügyelőség.

— **A Dunántúli Közművelődési Egylet kérése.** A D. K. E. évkönyve. Abban a békés kulturális harcban, melyet a magyar hazának magyarrá tétele érdekében a nagy közművelődési egyesületek megvívnak, jelentékeny része van a Széll Kálmán, Pallavicini Ede őrgróf és Rákosi Jenő vezetése alatt működő Dunántúli Közművelődési Egyesületnek, mely az ország területének közel egy harmadában, a Dunántul 11 vármegyében gyakorolja a kulturális jótékonyt. Most jelent meg dr. Fodor Oszkár főtitkár szerkesztésében e nagy kultúregyesület tizenöt éves fennállása alkalmából kiadott évi jelentés, amely bevezetőjében panaszos hurokat penget. A hivatott társadalom nem keresi fel közreműködésével és fillérével úgy az egyesületet, amint a maga elé tűzött nagy nemzeti feladatok megkivánják s ez oka annak, hogy az ország ezen tekintélyes kultúregylete sem képes vagyonban meggyarapodva, a magyarság hatalmasan megnőtt váravá lenni, pedig a D. K. E. másfélévtizedes fennállása alatt vezéreinek bölcsességével és öntudatos kulturpolitikájával iparkodott céljait megvalósítani. Hogy a D. K. E. megoldhassa a mostani nehéz időkben is maga elé tűzött feladatokat, a következő felhívással fordul az elnökség az ország hazafias társadalmához: „A Dunántúli Közművelődési Egyesület” a nemzeti művelődésért harcol, kisdedóvó intézeteket es nyári menedékházakat állít fel, nép- és vándorkönyvtárakat létesít, tanítókat és lelkészeket jutalmaz, kik a magyar nyelv terjesztésében érdemeket szereztek s minden eszközzel közzehatni igyekeznek a művelődés terjesztésére s a nemzeti szellem ébrentartására a Dunántul. — E nagy feladatokhoz kicsi még vagyoni erőnk, azért szükséges, hogy a hazafias magyar társadalom minden rétege nemes áldozatkészséggel támogassa egyesületünket. Ez bátorít fel minket, kik a D. K. E. ügyeit vezetjük, hogy az érdeklődőket arra kérjük, méltóztassanak megemlékezni egyesületünkről, mely másfélévtized óta nehéz munkát végez s nemes célokat szolgál, de nagy céljaihoz képest nagyon is csekély anyagi eszközzel rendelkezik. Nem kételkedünk abban, hogy a társadalom hazafias érzése meg fogja találni a módot, amelyen az egyesületet velünk szolgálhatja. A D. K. E.-ben a tagok kötelezettségei a következők: a) az örökös tag 2000 korona alapítványt tesz, b) az alapító tag 200 korona alapítványt tesz s azt öt év alatt befizeti, c) a pártoló tag öt év alatt összesen 100 korona fizetésére kötelezi magát, d) a rendes tag legalább 10 egymásután következő évre 4 korona évi tagdíj fizetésére vállal kötelezettséget, e) gyámolító tag, ki bármilyen adományjal járul az egyesület céljaihoz. A tagsági díjak a Magyar Leszámitoló és Pénzváltóbankhoz (Budapest, Dorottya-utca 6. sz. a.) küldendők, de elfogad adományokat bármely lap szerkesztősége is, a tagsági bejelentések pedig a D. K. E. titkári irodájához, (Budapest, Akácfa-utca 9.) intézendők. Pallavicini Ede őrgróf elnök. Széll Kálmán diszelnök. Rákosi Jenő másodelnök. A D. K. E. vagyona 138,600 korona 24 fillért tesz ki, ez összegből a tárnoki (Fehér m.), városi (Veszprém m.), tarjáni (Komárom m.), vimpácsi (Sopron m.), szári (Fehér m.) és pénzeskúti (Veszprém m.) kisdedóvókat fenntartására a lefolyt évben 4628 kor. 70 fillér, a magyar nyelv tanításában kitűnt tanítókat és papok segélyezésére 2000 koronát, új népkönyvtárak létesítésére 4220 koronát s egyéb kulturális szükségletre 3698 kor. 5 fillért fordított az egylet. Lebonyolította ez évben az egyesület a számára engedélyezett tárgysorsjátékot is, mely 20,500 koronával gyarapította az egyleti vagyont. Hogy mennyiben sikerül Széll Kálmán, Pallavicini Ede őrgróf és Rákosi Jenőnek a D. K. E.

kiváló és tiszteletre méltó vezéreinek nemes törekvéseik megvalósítása, ki tudná azt ma megmondani, de kétségtelenül nagy megnyugvással szolgálhat, hogy az ország egyik legnagyobb közművelődési egyesületének élén ők haladnak!

Szerkesztői üzenetek.

W. A., Szepesbéla. Elismerő soraidat nagyon köszönöm. Könnyű volt megírni azt a cikkelyt, mert a megboldogult igazán megérdemelte a kegyeletes megemlékezést. Benne egyikét legjobbainknak vesztettük és temettük el.

Váradi. Intézkedtünk a kiadóhivatalnál a kért ügyben. Azt hisszük, nem lesz ezentul panasz. A cikkelyt várom.

Somogyi János. A *derűs-borus hunczutságok* talán érdekesebbek lehetnek, de nem lapunkba valók.

Független Magyarország. A megbízásban szívesen eljárunk s a márczius 15-iki innapi szám terjesztése érdekében közreműködünk. A cikkelyek elmentek.

Tisztviselő. Kérdésére nem tudunk felelni, mert a jövőbe nem látunk. Annyit azonban már most is jelezhetünk, hogy nagyobb a láma, mint valóság. Ha azonban mégis mennünk kell, elmegyünk. Majd csak megélünk valahogy.

Kiadó. Miskolcz. Méltóztassék lapunk kiadóhivatalához fordulni, mert mi laphirdetésekkal nem foglalkozunk.

Kiváncsi. Nem hisszük, hogy baja legyen az illetőnek. Okos, ügyes ember az és mivel az ő részén van az igazság, szerencsésen partra is fog uszni, amit mi is szívből kívánunk.

Politika és jóléti bizottság. Nem közöljük a beküldött cikkelyt két okból. Először, mert a hangja tulerős, másodsor, mert lapunk kerül minden politikai vitát.

Hirdetés.

Móré András 1888. évi márczius 9-én a mezőrendőrkapitány által az 1879. évi XXXI. törvény-cikk 38-ik §-a értelmében 9. jegyzőkönyvi szám alatt erdőorré lett felesketve. A jelentés szerint az erdőőri eskübizonyítvány elveszett. Az 1882. évi 38.701. sz. földmívelési miniszteri rendelet értelmében az eskübizonyítvány elvesztése a város hivatalos lapjában közhírré tétetik azzal a felhívással, hogy ezen eskübizonyítvány feltalálója azt a Debreczen város közigazgatási bizottságának 15 nap alatt szolgáltassa be. Debreczen, 1906 február 6. M. kir. erdőfelügyelőség.

Villamos csengők, telefonok, villámhárítók berendezését minden terjedelemben, javítását és évi gondozását legutányosabban és jótállás mellett eszközi **FÖLDEVÁRI L.** debreczeni első elektrotechnikai vállalata Kossuth-utca 1. sz. (az udvarban). Villamos felszerelések, zseb-lámpák, kerékpárok és alkatrészek raktára.

Képes árjegyzék ingyen.

Telefon-szám 168.

Uri divat, kalap és fehérnemű üzlet **Békés Lajos Debreczen, Piacz-u. 44. dr. Ujfalussy-ház.** Angol női bluzsokat, férfi fehérneműket és kelen-gyékert mérték szerint a legszebb kivitelben készít.

TELEFON 308.

MELOCCO PÉTER

TELEFON 308.

GYŐR. ~ ~ ~ BUDAPEST. ~ ~ ~ DEBRECZEN.

Képviselő: Debreczen és Hajdumegye részére: **LUKÁCS VILMOSNÁL, Hatvan-utca 5.**

Márványmozaiklap.
Műkő- és Cimentárugyár.
Beton és vasbeton.
Építési vállalat.
Átereszek készítése.

Szabadalmazott géppel gyártott **kar-mantus** és **csömöszöit** Cementesövek, Csatornázás.
Beton és Granito Ferrazo burkoló munkák.

Lukács Vilmosnál kaphatók rendkívül olcsó áron a JOHN-féle kéménytoldó,
mely minden kémény huzatát megjavítja, füstzaklatást megszüntet.